

Мунтян С. Д., Антипенко О. М. Стилізація як метод створення декоративного натюрморту // Збереження і розвиток традицій пленеру: художня освіта і арт-туризм: тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (1-3 лют. 2019 р., м. Одеса) / коорд. проекту Д. О. Величко; упорядн. А. І. Носенко; відп.секр. Д. О. Величко, А. І. Носенко; ДЗ «Південноукр. Нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». – Одеса: Астропрінт, 2019. – с. 72 – 74.

Ключові слова: натюрморт, декоративний живопис, стилізація, композиція.

Анотація: виявлено особливості стилізації як одного з основних методів створення декоративного натюрморту.

Мунтян Стелла Дмитрівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Антипенко Олена Миколаївна, здобувач вищої освіти ОС «магістр» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Стилізація як метод створення декоративного натюрморту

Ключові слова: натюрморт, декоративний живопис, стилізація, композиція.

У мистецтві стилізація – це метод ритмічної організації цілого, завдяки якому зображення набуває ознак декоративності і сприймається своєрідним мотивом, що зображується за допомогою низки умовних прийомів зміни форми, тональних і кольорових відношень. Жанр натюрморту найбільш характерний і багатообразний в плані вивчення ознак декоративної стилізації. Історія світового та вітчизняного мистецтва дає нам безліч різноманітних по своїй стилістиці зразків декоративного натюрморту.

Натюрморт – жанр образотворчого мистецтва, головним чином – живопису, який присвячений зображенню речей, розміщених в єдиному середовищі і організованих у групу, «спеціальна організація мотиву (так звана постановка)» – один з основних компонентів образної системи жанру.

Крім неживих предметів в натюрморті змальовують об'єкти живої природи, ізольовані від своїх природних зв'язків і тим самим обернені у річ, - рибу на столі, квіти в букеті і т.п. Зображення живих, рухомих істот – комах, птахів, звірів, навіть людей – може інколи входити в натюрморт, але лише доповнюючи його основний мотив. Натюрморти, що зображують на вікнах чи, навіть на вулиці, виявляють перехід до плернерного живопису.

Декоративний натюрморт набув розвитку в кінці XIX – початку XX ст. Цей жанр передбачає підвищену увагу до структури обсягів, кольору, фактури поверхні предметів і характеру їх просторових співвідношень. Він найбільш показовий і різноманітний в плані вивчення предметів декоративної композиції. У ньому працювали великі майстри: А. Матісс, П. Пікассо, І. Машков, О. Купрін і інші) Незважаючи на те, що багато художників цієї епохи писали в різній манері, всі твори можна в однаковій мірі вважати декоративними. Наприклад, експресіоніст Матісс зробив головний наголос на пластику і колір. Підвищена увага до кольору і його акцентування характерно і для творів Р. Фалька, П. Кончаловського, І. Грабаря, Є. Антипової. Декоративний натюрморт, повністю відповідає терміну в зображеннях простих геометричних форм на картинах представника кубізму П. Пікассо.

Яскравою постаттю в сучасному українському мистецтві являється І. Гавришкевич. Його творчість має символічне значення. Він прискіпливо і вдумливо опрацьовує живописне середовище, наділяючи його сконцентрованою психологічною дією. Спосіб нанесення фарб, концентрація тону, кольору і фактури одразу стають ваговою складовою структурою художнього образу. Композиції у монохромній гамі підносять метафізичність світла, обіграну складною фактурою малярської ліпки. Художник виявляє прагнення до умовно-декоративного монументального рішення, до узагальнених і стилізованих образів, в яких переважають яскраві кольори. Процес добору образно-виразного засобу у кожному творі Гавришкевича має ексклюзивний характер, при цьому присутня життєва емоція та імпровізація.

В натюрмортах митця через використання атрибутів і предметів українського побуту миттєве трансформується у вічне. Через предмети мистецтва та побуту, в яких влітаються орнаменти і символіка, відображається колорит народної творчості.

Працюючи над стилізацією натюрморту, художник може вільно експериментувати в різних напрямках. Доцільно вести паралельно багато композиційних пошуків. Ставити завдання на виконання кількох варіантів колористичних рішень. Саме в декоративному натюрморті ми маємо змогу експериментувати з композиційними варіаціями груп предметів, студіювати форму, засвоювати закони передачі пластики природи та виявлення її матеріальності шляхом поєднання різноманітних технічних засобів.